

Respekt

Bádající mládež

Olga Heidingsfeld

7. 4. 2018 | aktualizace 7. 4. 2018 16:06

Tmavé ráno. Vybílám na nádraží, jedu z Prahy do Pardubic. Před pěti lety jsem začala svůj pracovní čas dělit mezi ústav Akademie věd ČR a Univerzitu Pardubice, kam několikrát týdně dojíždím. Někdy je to těžké, ale dnes se do Pardubic těším. Bude Vědění mladým, konference pro středoškoláky, kterou vymysleli a už popáté organizují postgraduální studenti Patrik Čermák a Kateřina Šraitrová. Během ní nikdo nikoho nehodnotí, což je v záplavě různých soutěží příjemná výjimka. Mladí badatelé prostě přijdou předvést své práce a popovídat si o nich. Každá tematická sekce má „dospělého“ garanta. Letos jsem opět jedním z nich a dost si toho považuju. Cítím se tu dobře, pro dnešek ne jako náplava, které je lepší ani nepůjčit pH metr.

Letos je na konferenci méně fyziky a hodně prací zaměřených na vývoj diagnostických metod pro humánní i veterinární medicínu a na kvalitu života nemocných. Prezentovány jsou i matematické modely ekonomického chování či budoucích staveb. Některé projekty vznikly na koleně, na jiných studenti pracovali ve výzkumných institucích. Tereza Kazmirowská z Podkrkonoší má jedinou společenskovědní přednášku – sbírá vyprávění pamětníků o vztazích Čechů a Němců ve svém kraji. Garant jí hned radí, jak projekt posunout dál. Někteří středoškoláci už dokonce něco vydali: sbírku matematických úloh pro vrstevníky či výukové materiály pro děti v rozvojových zemích. Brožura s radami, jak se chovat k člověku s anorexií, je v přípravě.

V poledne dostanou všichni lístek do menzy a po obědě spěchají na prezentace posterů ve foyer před aulou. Je tam jako v úle. Přistupuji k jedinému posteru, kde je trochu místa: Paradoxní hybnost, autor Tomáš Faikl. Není to moje parketa, ale zkusím to. „Můžete mě tou prací provést?“ „Je tam návaznost na to, co jste se ptala loni,“ vyděsí mě autor. Já jsem se loni ptala na hybnost? Paradoxní? „Ptala jste se na podobnost se startem SpaceX,“ tvrdí sympatický mládenec. Zatímco marně hledám v hlavě složku „loňské Vědění“, student zaujatě mluví o pohybu dřevěného špalíku, do kterého zespondu střílí diabolky a sleduje zachování hybnosti systému diabolka-špalík-Země.

Odpoledne nastává mých deset minut. Vysvětluji, jak přečtení genomů mnoha druhů kvasinek ukázalo, že se tyto jednobuněčné organismy od sebe mnohdy liší víc než člověk a žralok. Loni tu část kvasinkového projektu prezentoval Honza Blaha, laureát České hlavičky. Pak mě oslovila paní profesorka z místního gymnázia Mozartova, jestli by se mnou mohla pracovat také jedna z jejích studentek. Váhala jsem, ale nedokázala jsem plachou dívku odmítnout. Dnes Sylva Neradová s klidem profesionála přednáší před zaplněnou aulou o defosforylacích v kvasinkových patogenech. Mám radost.

Poslední přednášku má David Tichopád z Bílovce. Zkoumal, je-li klima na Bílovecku ovlivněno víc severoatlantickou oscilací, či globální změnou. Ptám se, jestli výchozí data vzal z oficiálních zdrojů, nebo zda je měřil. „Údaje o srážkách měřila a předala mi paní profesorka. Většina je z doby, kdy jsem ještě nebyl na světě.“ No jo! Když vidím cílevědomého mladého muže s hotovým projektem, hned mi nedochází, že v roce 1990 ještě nic změřit nemohl.

Domů jedu za tmy, ale na vlně euforie. Líbilo se mi všechno. Kde je ta bída českého školství, o které píšou noviny? V duchu děkuju organizátorům za inspirativní den. Než usnu, posílám pár článků studentovi z Ostravy, který se na Vědění mladým přijel jen podívat a ptal se mě na koevoluci patogenů a hostitele. Ještě netuším, že mi za pár dní přistane v poště jeho rozsáhlá práce o patogenech rostlin. To je dneska mládež...

Olga Heidingsfeld, přírodovědkyně na trati 010

Bádající mládež

9.4.2018 Respekt str. 65 Jeden den

OLGA HEIDINGSFELD Univerzita Pardubice

Tmavé ráno. Vybírám na nádraží, jedu z Prahy do Pardubic. Před pěti lety jsem začala svůj pracovní čas dělit mezi ústav Akademie věd ČR a **Univerzitu Pardubice**, kam několikrát týdně dojíždím. Někdy je to těžké, ale dnes se do Pardubic těším. Bude Vědění mladým, konference pro středoškoláky, kterou vymysleli a už popáté organizují postgraduální studenti Patrik Čermák a Kateřina Šraitrová. Během ní nikdo nikoho nehodnotí, což je v záplavě různých soutěží příjemná výjimka. Mladí badatelé prostě přijdou předvést své práce a popovídat si o nich. Každá tematická sekce má „dospělého“ garanta. Letos jsem opět jedním z nich a dost si toho považuju. Cítím se tu dobře, pro dnešek ne jako náplava, které je lepší ani nepůjčit pH metr.

Letos je na konferenci méně fyziky a hodně prací zaměřených na vývoj diagnostických metod pro humánní i veterinární medicínu a na kvalitu života nemocných. Prezentovány jsou i matematické modely ekonomického chování či budoucích staveb. Některé projekty vznikly na koleně, na jiných studenti pracovali ve výzkumných institucích. Tereza Kazmirowská z Podkrkonoší má jedinou společenskovední přednášku – sbírá vyprávění pamětníků o vztazích Čechů a Němců ve svém kraji. Garant jí hned radí, jak projekt posunout dál. Někteří středoškoláci už dokonce něco vydali: sbírku matematických úloh pro vrstevníky či výukové materiály pro děti v rozvojových zemích. Brožura s radami, jak se chovat k člověku s anorexií, je v přípravě.

V poledne dostanou všichni lístek do menzy a po obědě spěchají na prezentace posterů ve foyer před aulou. Je tam jako v úle. Přistupuji k jedinému posteru, kde je trochu místa: Paradoxní hybnost, autor Tomáš Faikl. Není to moje parketa, ale zkusím to. „Můžete mě tou prací provést?“ „Je tam návaznost na to, co jste se ptala loni,“ vyděsí mě autor. Já jsem se loni ptala na hybnost? Paradoxní? „Ptala jste se na podobnost se startem SpaceX,“ tvrdí sympatický mládenec. Zatímco marně hledám v hlavě složku „loňské Vědění“, student zaujatě mluví o pohybu dřevěného špalíku, do kterého zespodu střílí diabolky a sleduje zachování hybnosti systému diabolka-špalík-Země.

Odpoledne nastává můch deset minut. Vysvětluji, jak přečtení genomů mnoha druhů kvasinek ukázalo, že se tyto jednobuněčné organismy od sebe mnohdy liší víc než člověk a žralok. Loni tu část kvasinkového projektu prezentoval Honza Blaha, laureát České hlavičky. Pak mě oslovila paní **profesorka** z místního gymnázia Mozartova, jestli by se mnou mohla pracovat také jedna z jejích studentek. Váhala jsem, ale nedokázala jsem plachou dívku odmítnout. Dnes Sylva Neradová s klidem profesionála přednáší před zaplněnou aulou o defosforylacích v kvasinkových patogenech. Mám radost.

Poslední přednášku má David Tichopád z Bílovice. Zkoumal, je-li klima na Bílovecku ovlivněno víc severoatlantickou oscilací, či globální změnou. Ptám se, jestli výchozí data vzal z oficiálních zdrojů, nebo zda je měřil. „Údaje o srážkách měřila a předala mi paní **profesorka**. Většina je z doby, kdy jsem ještě nebyl na světě.“ No jo! Když vidím cílevědomého mladého muže s hotovým projektem, hned mi nedochází, že v roce 1990 ještě nic změřit nemohl.

Domů jedu za tmy, ale na vlně euforie. Líbilo se mi všechno. Kde je ta bída českého školství, o které píšou noviny? V duchu děkuju organizátorům za inspirativní den. Než usnu, posílám pár článků studentovi z Ostravy, který se na Vědění mladým přijel jen podívat a ptal se mě na koevoluci patogenů a hostitele. Ještě netuším, že mi za pár dní přistane v poště jeho rozsáhlá práce o patogenech rostlin. To je dneska mládež... X NAPIŠTE NÁM SVŮJ JEDEN DEN V ŽIVOTĚ NA JEDENDEN@RESPEKT. CZ. DALŠÍ ČTENÁŘSKÉ JEDNY DNY NAJDETE TAKÉ NA WWW. RESPEKT. CZ/JEDEN-DEN-V-ZIVOTE.

Foto autor| FOTO ADRIÁN ZEINER

O autorovij OLGA HEIDINGSFELD, přírodovědkyně na trati 010